РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер, 9-го мая 1918. Ч. 55. | VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, May 9, 1918. No. 55.

НАСИЛЬСТВА НІМЦІВ НА УКРАЇНІ.

Рука центральних держав в поваленю правительства Української Центральної Ради.

Гетьман Скоропадський має оголосити небаром закон в справі виборів до парляменту.

Чорноморська фльота під властию нового українського правительства.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmester at Jersey City on May 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

АНАРХІЯ НА ЦІЛІЙ УКРАЇНІ.

Замах на жите премієра і зневажене президента Ради.

ЛОНДОН, 8. мая. — **Анархія поширюєть ся по цілій Україні з причини поступованя Німців, які повалили правительство і на його місце утворили нове,** як се доносить телеграма з Копенгаген до „Ексчендж Телеграф".

На Україні прийшло в богато містах до заворушень. Підчас грізної боротьби в Києві згинуло **велике число осіб. ЗРОБЛЕНО ТАКОЖ ЗАМАХ НА ЖИТЄ УКРАЇНСЬКОГО ПРЕМІЄРА, АЛЕ ЙОМУ ВДАЛО СЯ УЙТИ ПЕРЕД СМЕРТИЮ З ЛЕГКИМИ РАНАМИ.**

Берлїнська соціялїстична часопись „Форвертс", говорить дальше телеграма, оголосила урядовий український звіт про події з дня 26. цьвітня. **Німецькі жовніри війшли о год. 4-тій пополудни до салї засідань Ради, окружили членів і приказали „руки до гори!" ПРЕЗИДЕНТА РАДИ, ЯКИЙ ПРОТЕСТУВАВ ПРОТИ СЬОМУ, КИНУЛИ ЖОВНІРИ ДО ЗЕМЛІ І ЗЛЕ ОБХОДИЛИ СЯ ТАКОЖ З ИНШИМИ ЧЛЕНАМИ РАДИ. Переслухане членів тривало** через чотири години; всі документи забрано.

Вкінци доносить телеграма, що німецькому амбасадорови баронови Мумови вручено протест, який він приобіцяв вислати до Берлїна. Він заявив, що арештоване членів правительства відбуло ся без його відома.

Німецька рука в протиреволюції на Україні.

ВАШІНГТОН, 4. мая. — Урядова француська телеграма доносить:

„Вісти, які наспіли з України через Берлїн і Відень до Швайцарії не позволяють сумнївати ся, що обі центральні держави находять ся в передодни перевороту. Стоячи перед грозою голоду, обі держави, Німеччина і Австро-Угорщина, є готові ужити всіх можливих средств і способів, щоби забрати з України засоби, які там находять ся.

„**Як доносять вісти, прийшло до битви між сторонниками нового і давнього правительства. Потекла кров. Німецька часопись „Кельнїше Цайтунг", — після німецького звичаю, щоби себе очистити, заки прийде обжалуване, — поспішила ся зі заявою, що війска ген. Айхгорна не брали чинної участи в битвах. Але дійсність представляєть ся зовсім инакше.**

„**В добре поінформованих кругах в Швайцарії не є се ніякою тайною, що недавно тому агенти німецького амбасадора на україні, барона Мума фон Шварценштайна, і ген. Айхгорна роздавали оруже і амуніцію поміж сторонників нового правительства. Щоби довершити успішний замах на правительство Української Центральної Ради, німецький штаб уживав потайно значних фондів.**

„**Франкфуртер Цайтунг" признає, що теперішня революція на Україні є виключно випливом домагань центральних держав, які жадають поживи і збіжа за всяку ціну і які перед нічим не уступлять, щоби лише їх дістати.**

„Після точних інформацій, одержаних з Ціріху, прийшло до боротьби також в Катеринославі, Харкові, Херсоні і в Одесі між Німцями і Українцями. Командантів української міліції увільнено з їх урядів і богато кинено до вязниці.

„Цікаву увагу робить скандинавська часопись „Політік". Вона пише з нагоди протиреволюції на Україні отсе: „Ся боротьба покаже вартість політики, якої придержують ся центральні держави супроти своїх східних сусідів. Балтійські краї, Росія і Україна є зломані. Одиноке, чого довершила нині Німеччина, є отворене нових вульканїчних держав на сході".

„Новий кабінет на Україні є московський", каже німецький соціялїст Газе.

АМСТЕРДАМ, 7. мая. — На вчерашнім засіданю головної парляментарної комісії в Берлїні виявило ся підчас дискусії знова велике невдоволене, спричинене німецькою політикою на Україні.

Гуго Газе, провідник соціялїстичної меньшости в парляменті, сказав, що замітним є, що мировий договір з Україною ще доси не є ратифікований, та що справу його ратифікації треба прискороти.

„Мілітаристи, — говорив Газе, — **пускають ся на ризико знищити в недалекій будучности справи, які ми здобули оружем. Длячого ми маємо через установлене военних трубуналів стягати на свої голови ненависть цілого населеня? Показуєть ся зовсім ясно, що ми співділаємо, аби на Україні перевести зміну правительства в користь великих дідичів і капіталістів.**

„Запевнене гетьмана щодо льояльности зглядом Німеччини не має вартости. Новий кабінет міністрів є московський. Сам факт, що члени кабінету віддають ся до нашої диспозиції, є незрозумілий, тим більше незрозумілий є сей факт, що Німеччина їх вибрала".

Др. Густав Штреземан, провідник національних лїбералів, заявив:

„Зовсім певно, що наша політика має на цїли піддержувати змаганя пограничних народів до независимости, в тій цїли, щоби ослабити Москву. Але наша політика супротя України іде в противнім напрямі. Нашого поступованя супроти Української Центральної Ради не дасть ся ніяк одобрити і сим будуть нас через довгий час побивати."

Політика центральних держав скріпить русофільство на Україні.

ЦІРІХ, 6. мая.—Поступоване Німеччини і Австро- Угорщини на Україні осудила віденська часопись „Арбайтер Цайтунг", яка заповідає, що воно спричинить небезпечні комплїкації.

„Український нарід, — пише часопись — не буде вважати війск, які перевели окупацію, освободителями зпід російського панованя, але яко оружну силу, яка заводить військовий режім в цїли реквізиції средств поживи для центральних держав. Німців і Австрійців будуть Українці таксамо любити, як їх люблять Лотиші, Поляки, Естонці і Литовці.

„Русофільський настрій в сім краю скріпить ся і відділене України від Росії буде тривати лише так довго, як довго остануть там австро-німецькі війска".

МАНІФЕСТ ГЕТЬМАНА СКОРОПАДСЬКОГО.

В короткім часі мають відбути ся вибори до українського парляменту.

ЦІРІХ (Швайцарія), 7. мая. — **Генерал Скоропадський, який проголосив себе гетьманом цілої України, видав манїфест в справі поваленя Української Центральної Ради і селянських комітетів,** як се доносять нинішні телеграми.

Манїфест звучить:

„Завдяки сильній помочи центральних держав, ми, вірні свому приреченю, будемо дальше бороти ся, щоби забезпечити Україну. Іменований мною кабінет буде виконувати закони, які будуть проголошені рівночасно з іменованем кабінету міністрів. Українську Центральну Раду розвязуеть ся, таксамо й комітети селянські. Всїх міністрів позбавляєть ся їх урядів. Закони в справі виборів до парляменту будуть проголошені в короткім часї".

Дальше сказано, що справа приватної власности буде порішена на підставі „культури і цивілізації". **Декрет давної Ради в справі удержавленя землї уневажнюєть ся і привертаєть ся назад право продажи земельної власности.**

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ КРАЇНЦЯМИ І БІЛОРУСИНАМИ.

АМСТЕРДАМ, 5. мая. — Телеграма з Києва доносить, **що в Києві відбувають ся переговори між українськими делегатами і представниками Білоруси в цїли установленя границь і взаїмних відносин.**

Телеграма доносить, що **союз обох держав є правдоподібний.**

НІМЦІ ВІДДАЮТЬ ЧОРНОМОРСЬКУ ФЛЬОТУ УКРАЇНІ.

КОПЕНГАГЕН, 7. мая. — **Більшу часть російської чорноморської фльоти, яку німецькі війска захопили були у свої руки, Німці відошлють до Одеси, де вона буде віддана під заряд нового українського селянського правительства,** як се доносить нинішна телеграма з Відня.

Російські кораблї бомбардують Маріюполь.

ЛОНДОН, 7. мая. — Помимо мирового договору між большевиками і Німеччиною решта кораблів чорноморської фльоти бомбардувала пристань Маріюполя (над азовським морем, на границї катеринославської губернії і донської области), як се доносить урядова телеграма з Берлїна.

Урядовий німецький рапорт звучить:

„Російські кораблї острілювали пристань в Маріюполи".

Як се недавно доносили, часть чорноморської фльоти опинила ся в руках Німців після здобутя Севастополя. Тому припускають, що кораблї, які тепер бомбардували Маріюмполь, становлять сю решту чорноморської фльоти, яка позістала ще на волї. Телеграма не подає, чи залога тих кораблів складаєть ся з большевиків чи з яких инших сил.

Чічерін протестує проти занятя Севастополя і забраня кораблів.

АМСТЕРДАМ, 6. мая. — Большевицький міністер заграничних справ, Чічерін, вніс протест до німецького правительства **з причини занятя Німцями Севастополя і забраня ними кораблів чорноморської фльоти.**

Чічерін заявляє у своїм протестї, що поступоване Німців нарушує берестейський мировий договір.

Большевицькі війска зовсім опорожнили Україну.

ЛОНДОН, 6. мая. — Російська бездротна телеграма, яку одержано тут нині, доносить:

„Бувший головний командант, ген. Овсїенко Антонов, **вислав до правительства російської республики заяву, в якій повідомив, що савєтські війска уступили вже поза границї України і зістали розоружені згідно з мировим договором.**

Ген. Антонов проголосив дальше, що ворожі кроки проти „німецько - гайдамацьких" війск здержуєть ся, і заявив, що складає уряд головного команданта війск на полудневу часть республики.

„Николай Ленін і Лев Троцький видали спільну проклямацію, в якій містить ся зарядженє, щоби поодинокі відділи, які переступили би границю полудневої републики, були сейчас розоружені, скоро лише війдуть на територію російської републики, та щоби про їх розоружене повідомити сейчас „німецько-гайдамацькі війска", аби в сей спосіб вони не мали оправданя щодо перенесеня боротьби на територію російської републики".

(Ген. Антонов був іменований з початком лютого, по заключеню мира між Україною і центральними державами, головним командантом російських війск на Україні. Він провадив цілу военну кампанію проти війск Української Центральної Ради. Коли пізнійше російське правительство заключило мир з центральними державами, Ген. Антонов вів кампанію дальше, стоячо на чолї большевицьких війск, які не зважали на условя мирового договору).

Справа мира.

(True translation filed with the Postmester at Jersey City on May 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НОВЕ МИРОВЕ ПРЕДЛОЖЕНЄ НІМЕЧЧИНИ.

ЛОНДОН, 6. мая. — **Артур Дж. Балфур, англійський міністер заграничних справ, заявив нині в парляменті, що неприятель не зробив в останнім часї жадного мирового предложеня.**

Після донесеня часописи „Дейли Мейл" німецькі мирові агенти роблять великі заходи, але доси не вдало ся їм ще осягнути в тім напрямі успіху. Нема однак причини вірити поголосці, що голяндський банкир, який мав робити тут зусиля в справі мира з Німеччиною, повернув вже до Німеччини, заявляючи, що „не дасть ся нїчого зробити".

Телеграма від „Сентрал Нюс" до Гаги доносить, що мировим посередником Німеччини має бути бувший голяндський міністер війни, Йонкгер Колїн.

Він мав в імени Німеччини зробити слїдуюче мирове предложенє:

1. Німеччина зрікаєть ся всяких претенсій на заході.

2. Привернене бельгійської держави.

3. Альзація і Льотарингія мають одержати автономію і позістати в німецькій федерації.

4. На сході має полишити ся теперішний стан.

5. Австрія зробить Італії деякі уступки в околиці Тріенту.

6. Балканські справи будуть **полагоджені на міжнародній конференції.**

7. Всі кольоніяльні справи, які відносять ся до Африки і Малої Азії будуть полагоджені на конференції всіх воюючих держав.

8. Німеччина зрікаєть ся своїх претенсій щодо давнїйшого протекторату над Кіяв-Чав в Хінах в заміну за признане їй деяких економічних користий в Хінах.

В Австро-Угорщині.

(True translation filed with the Postmester at Jersey City on May 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

РЕВОЛЮЦІЙНІ ЗАВОРУШЕНЯ В АВСТРІЇ.

Бунт серед чеського полку в Люблині.

РИМ, 7. мая. — **Чеський полк піхоти, який стояв залогою в Празї, збунтував ся,** як се доносять одержані тут вісти.

Пятьдесять офіцирів, які відмовили ся видати жовнірам приказ, щоби сїдали на поїзд, поставлено перед военний суд, і засуджено на кару смерти. Засуд переведено в протягу 24 годин. Жовніри були присутні підчас розстріляня офіцирів.

Жовнірів укарано вязницею від 20 до 30 лїт.

Ворохобня серед австрійських моряків.

ПАРИЖ, 7. мая. — **До поважних заворушень прийшло серед моряків австрійської залоги,** як се доносять вісти з Ціриху до Парижа.

Заворушеня здавлено, як се подає телеграма, дуже острими средствами. У висших командах пороблено великі зміни.

Починено також кроки, щоби вбільшити процентово число Німців в австрійській фльоті.

В заворушенях брали участь головно моряки походженя славянського і италійського.

Кроваві заворушеня в Країнї.

Лондон, 6. мая. — **Неспокій в словенських округах Австрії зростає з кождим днем і заворушеня поширюють ся дуже скоро,** як се доносить телеграма бюра Райтера.

Недавна боротьба між Німцями і Словінцями, яка довела до проливу крови, лучила ся на стації у Віндішгрец. В боротьбі брали участь також словенські жінки. Богато ранених відвезено до шпиталю.

Дальші вісти доносять про боротьбу між Німцями і Словінцями в Ст. Жан. Словенські посли скликали були збори, щоби вести агітацію серед селян за відлученем краю від Австрії. Бесідники взивали Словінців, щоби освободили ся з від німецького ярма, а предсїдатель полудново-славянського клюбу взивав до боротьби за незвисиму „южно-славянську державу". Словінці відповіли оплесками. Німці почали вносити оклики в честь Габсбургів. Се довело до проливу крови.

В Румунії.

(True translation filed with the Postmester at Jersey City on May 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Мировий договір між Румунїєю і центральними державаим.

АМСТЕРДАМ, 7. мая. — **Мировий договір між Румунїєю і центральними державами зістав підписаний вчера рано,** як се доносить німецький урядовий звіт з Букарешту.

Повновласники чотирох союзних держав і Румунії під проводом німецького міністра загр. справ, д-ра Кільмана, підписали мировий договір в тій самій замковій кімнаті, в якій запала була свого часу ухвала в справі участи у війнї по стороні альянтів. Договір буде носив назву „Договору в Букарешті". Зміст мирового договору буде небаром оголошений.

В РОСІЇ:

(True translation filed with the Postmester at Jersey City on May 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Керенський ожидає відповідної хвилї.

СТОКГОЛЬМ, 30. цьвітня. — Александер Керенський, муж хвилї підчас поваленя престола Романових, а відтак сам усунений большевиками, жиє і находить ся серед своїх приятелїв, як се доносять вісти з певних російських жерел.

„Керенський жиє собі спокійно серед своїх приятелїв, — подає донесенє. — **Він не зовсім здоровий і потребує відпочинку.** Однак його стан здоровля не є грізний, і коли час прийде, він можливо спробує ще раз завести лад і належите правительство в Росії".

В Німеччині.

(True translation filed with the Postmester at Jersey City on May 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецькі пляни щодо Альзації і Льотарингії.

АМСТЕРДАМ, 1. мая. — Телеграма з Дрездену до ротердамської часописи „Курант" доносить, що справа будучности Альзації і Льотарингії була предметом дискусії в німецькім правительстві. Се виявив саксонський міністер, Ляйпціг, відповідаючи підчас дискусії в саксонськім парляменті на домаганя лїберала, Гїнтера.

Гїнтер поставив жадане, щоби Альзацію злучити з Баварією, а Льотарингію розділити поміж Пруси і Баден, коли на се згодять ся інтересовані краї і парлямент.

Міністер Ляйпціг, признаючи, що справа Альзації і Льотарингії була вже предметом дискусії в правительстві, заявив, що ся справа іще не находить ся в такій стадії, щоби можна було вже предложити якісь рішучі пляни союзній раді.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION: United States:		ПЕРЕДПЛАТА: в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

Пруський замах на вольности України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 9, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Вже яких два тижні тому назад вісти з Европи доносили, що німецькі військові власти на Україні плянують виконане замаху на українськім народі, через розвязане українського парляменту — Української Центральної Ради, а тепер, на самий український Великдень прийшла телеграма, що сей свій плян Німці перевели вже в діло і дійсно виконали намірений замах на українськім народі.

„Запрошені" на Україну Прусаки розгосподарились до тої степени, що поважились знищити всі конституційні здобутки української революції, а натомісць завести свої „порядки", вигідні для інтересів наїзників.

* * *

Заступник німецького міністра заграничних справ Пасєр сказав в німецькім парляменті, що У. Ц. Рада безперечно мала заслугу за зорґанізоване української держави і заключене мира, однак се, що вона строго придержувалась соціялізму, мало нібито викликати вороговане серед селянства, яке повалило У. Ц. Раду і її кабінет.

Знова з невтральних жерел прийшли вісти, які говорять, що в цілім останнім перевороті на Україні була німецька рука та, що німецькі військові власти в Києві ужили фондів для повалення У. Ц. Ради і її правительства.

Що не заява Пасєра є правдива, але ті вісти, які потверджують замах прусацтва на У. Ц. Раду, вказують не лише висше згадані вісти спéред двох тижнів, але і те, що **поки того прусацтва на Україні не було, то й не було жадної ворожнечі проти У. Ц. Ради, а навпаки — вона тішила ся загальним признанєм серед цілого українського народу, а особливо серед селянства.**

Тут замах прусацьких наїзників є очевидний!

* * *

Відки пійшло непорозуміне між У. Ц. Радою і її правительством а прусацькими наїзниками, не тяжко вгадати.

Коли українська делеґація в Берестю Литовськім звернула ся до німецького правительства з предложенєм, щоби дало У. Ц. Раді поміч проти большевицьких наїзників, вона не сподівала ся, що ті „помічники" станують такимисамими наїзниками як і большевики. Вона безперечно мала надію, що „поміч", сповнивши свою місію, уступить ся з української території. По усуненю большевицьких наїзників з Києва німецький міністер заграничних справ Кільман телеґрафував до українського правительства, **що німецькі війска на домаганє українського правительства кождої хвилі можуть забратись з української території. Скоро опісля предсідатель У. Ц. Ради проф. Михайло Грушевський таке домаганє поставив, але німецькі власти відмовились сповнити його, заявляючи, що „мусять" очистити з большевицьких банд цілу Україну.**

Се вже вказувало на злу волю Німеччини супроти України, бо вона не хотіла допустити, аби У. Ц. Рада сама вже завершила діла очищеня України з большевицьких банд, а рівночасно хотіла остатись господарем на Україні.

Ось-так вийшло, що на Україні було двох господарів: правний господар — У. Ц. Рада і господар-наїзник — німецька армія.

Се двоєвластє викликало раз-враз непорозуміня. У. Ц. Рада, яко правний господар України, хотіла правити своїм краєм свобідно і згідно з вимогами краю, однак німецька військова зверхність ставала їй все на перешкоді. Та власть хотіла, аби У. Ц. Рада служила передівсім їй і Німеччині; аби сповняла її прикази. У. Ц. Рада і її правительство мусіли кілька разів різко виступити проти прусацьких претенсій в Києві, а може і не квапили ся наприклад з доставою збіжа для Німеччини, аби в тойс посіб змусити німецькі власти піддатись волі У. Ц. Ради й уступитись з України, тимбільше, що влізливість німецьких наїзників викликала розярене серед українського народу.

Однак Прусаки, як звичайно, не пійшли шляхом права і правди, але шляхом розбою.

Німецький військовий комендант в Києві, Айхгорн, зачав видавати розпорядки немов у завойованім краю, в якім, до того, нема жадного права ні закона ані ніякої власти. **Він видав приказ, щоби селяни звернули забрану приватну власність, себто давні дідичівські посілости.** На сей замах на здобутки української революції не згодила ся ані У. Ц. Рада ані українське правительство, а міністер рільництва видав до селян поклик, в якім взивав, аби не зважали на приказ прусацького військового команданта.

Бачили пруські військові зверхники в Києві, що революційне правлінє на Україні не дасть ся нагнути на їх наємників **і тоді рішились доказати великого державного замаху на українській народній републиці.**

* * *

мировий договір; арештували деяких урядників і членів У. Ц. Ради, а потім — **доконали державного замаху.**

Приготовили нібито „селянський зїзд", якого склад доси зовсім не звісний і який взагалі виглядає дуже підозріло, бо можливо, що то були самі дідичі і їх поплечники селяни-дуки.

Сей зїзд, ні відси ні відти, касує конституцію української народної републики і проголошує московського поплечника ґенерала Скоропадського самовладним гетьманом

Як звісно, німецькі військові власти в Києві арештували членів українського правительства, з яким підписали **України.**

Сей замах самозванчого зїзду удав ся покищо о стільки, що проголошений гетьман приняв достоїнство і потвердив сей замах, заявляючи, що він, виконуючи волю „селянського зїзду", **розвязує У. Ц. Раду, усуває українських народних міністрів і привертає право земельної власности** (се, що про дідичівську земельну власність не згадано, сьвідчило би, що і дідичі мають задержати ту власність, яку стратили в користь селянства!). **Сим гетьман Скоропадський показав, що він касує українську народну републику, а заводить самовладну військову републику, значить, що касує здобутки революції українського народу, яку в теперішних часах годі вже властиво назвати републикою.**

Що йому не селяни дали гетьманську булаву, але німецька військова зверхність, сьвідчить те, що він насамперед зробив поклін в сторону центральних держав, а дальше віддав ся їм зовсім на службу. Іменував правительство, яке зложене головно з кадетів (конституційних демократів), що є партією майже чисто московською, а тепер вижидає спасеня з Берліна, — а на найважнійше становище в теперішну хвилю, на становище міністра війни іменував Поляка Слівіньского. Вкінци ще оголосив, що сам видасть новий „закон" про скликанє нового парляменту України.

* * *

В сей спосіб один чоловік має власть на Україні, значить — се в дійсности виглядає радше на конституційну монархію ніж на републику. Гетьман — се тільки инша назва замісць короля або цісаря.

Україна — се край наскрізь демократичний і таке гетьманство в теперішнім часі — се явище неприродне. Се знає і Німеччина і гетьман Скоропадський. **І він може удержатись тільки при помочи німецької армії, за що мусить безумовно виконувати прикази її зверхників.**

З того вийде таке, що гетьман Скоропадський буде сліпим орудєм Німеччини, як його предок був орудєм Московщини.

Се дальше значить, що української власти на Україні не буде, а буде тільки німецька власть, — або одним словом, що Німеччина осягнула покищо свою ціль і замісць двоєвластя на Україні є тепер одна власть, німецька, яка всадовила ся в українськім краю при помочи безправства і розбою.

Се для Німеччини тепер вигідне, бо буде вона господарити на Україні так, як треба німецьким військовим властям підчас війни і так, як би хотіла німецька військова партія по війні.

* * *

Чи одначе німецькі пляни вповні вдадуть ся, се инша річ.

Цілий український нарід виступить проти сього прусацького замаху на його права, а коли би сей замах посягав і на права українського селянства до земель, які давнійше були загарбані польськими і московськими дідичами, то революція на Україні проти прусацьких наїзників може вибухнути дуже скоро.

Та в кождім разі, сей прусацький замах, доконаний на українськім народі, на будуче тяжко відімстить ся на Німеччині.

Україна визволить ся з німецької сіти і знова буде вільною народною републикою, але Німеччина, що сподівалась у ній найти приятеля — найде завзятого ворога.

Карпатороси не знають де себе притулити.

Як не Петербург, то Прага.

На кацапах сповняєть ся народна приповідка, що „чим горнець раз накипів, тим до смерти буде смердіти".

В чеській часописи „Недельні Сворность" з 14-го цьвітня подана така вістка:

Вашінґтон, 13. цьвітня. — Заступники угорських Русинів, мешкаючих в Канаді і Злучених Держав, бачили ся з державним секретарем Ленсінґом і вручили йому меморіял, в якім жадають, аби руська народність на Угорщині була прилучена до проектованої чесько-словацької держави, яко автономний край, на той випадок, колиб їм не було можна оснувати власної самостійної держави в Карпатах.

Депутація, зложена з сьвящ. Івана Кушвари з Йонкерс, Н. Й., В. П. Гладика, редактора „Руського Народа" в Вінніпеґу і Т. А. Фуярчука з Едмонтону, в Алберті, по авдієнції в державного секретаря зайшла до канцелярії Чесько-словацької Народньої Ради, де жадала, щоби й вони (Угроруси) могли мати при Чесько-словацькій Народній Раді у Вашінґтоні свого заступника, та обіцяли, що поставлять свою карпаторуську силу побіч чесько-словацької на французькім фронті.

Заступники карпатських Русинів заявили, що їх американська і канадійська галузь має повне довіре до Чехів і Словаків і як доси звертали ся в своїх надіях до славянської Москви, так нині вірять в будучність славянської Праги...

Ось що значить темнота народна з одного, а безідейність провідників народу з другого боку. Ще недавно читалисьмо, що якась делеґація від угорських Русинів була на авдієнції у Вілсона, де не знала, як назвати той нарід, який вона репрезентує, і назвала його греко-католиками, з чого Вілсон зрозумів, що се делеґація від грецького народу і похвалив Греків. Нині перед державним стейтським секретарем стає делеґація двох галицьких москвофілів (Гладик і Фуярчук) і одного мабуть угорського Русина, яка ніби також репрезентує угорську Русь. Мимоволі пригадуєть ся делеґаційна трійка большевицької харківської ради, де український нарід мали репрезентувати таксамо два Жиди і один Поляк. Яка делеґація, така-ж і їх робота. Гладик десь з Лемківщини, а Фуярчук же з північно-східної части Галичини (з брідського повіту) і ті два люди забирають ся репрезентувати угорську Русь — бо певно не Галичину.

Та тут власне бачимо, що значить зійти раз сьвідомо з дороги, стати зрадником власного народу. Замісць дбати давнійше про добуте волі і долі для свого народу, тісамі люди працювали для його загибели, а на користь Московщини; тепер же, коли українська справа стала фактом і коли надія на Петербург стала безкорисною, тісамі люди звертають ся вже до Праги. Дебудь, тільки не до своїх.

Очевидно, що сеї події не можна брати серіозно, бо се ніщо, як послідна проба москвофільства вдержати ся за стебло на середині моря. Ґрунт, на якім кацапство стояло, давно вже пропав і не вернеть ся. Для кацапства на сьвіті нема нині місця.

Одиноким успіхом сеї делеґації могло би бути що найбільше се, що котрийсь з делеґатів дістав би десь якусь роботу на так довго, доки не покажеть ся, що він Угрорусів з Канади не може репрезентувати просто тому, що їх тут зовсім нема, а бодай їх доси ніхто не бачив і про них не чув у Канаді. Щож до „карпаторосів" з Галичини і Буковини, то вони нині й самі бачать, що Петербург аж за Україною, а Прага аж за Польщею і тому й вони самі не можуть бути ані Москалі, ані Чехи, але Українці. А хто ще нині сього не знає, то завтра певно буде знати, бо до сього змусить його невмолима конечність.

Дальше, мрії про якесь окреме карпаторуське царство, се також ніщо иншого, як сон пяного чоловіка. Очевидно Гладик чи Фуярчук має апетит бути коли не царем, то бодай президентом міністрів сього карпаторуського царства, тількиж хто знає, чи самі угорські Українці хотілиб таких царів. Хутше можна надіяти ся, що угорські Українці зрозуміють нині, чи завтра, хто вони такі і тоді не будуть потребувати кацапського проводу зовсім, бо їм буде близша Україна ніж Петроград або Прага.

Варто би також знати, чи між канадійськими „карпаторосами" є хоч один, якого серце рвалоб ся тепер так до Праги, як серце згаданих делеґатів.

Але не буде, здаєть ся, з тої муки хліба.

Щож до угорських Українців, то ціле їх нещастє було в тім, що між ними не було сьвідомих патріотів, бо яка була українська інтеліґенція давнійше, та змадярщила ся і нарід остав ся сам. Не було йому кому сказати: хто він, яка його історія, яка його народність, хто для него свій, а хто чужий. Зрозуміло отже, чому серед угорських Українців побіч мадярства знайшло ґрунт кацапство. Однакож нині кацапство пропало разом з Миколою II., а нинішні події в Росії мусять заставити й угорських Українців подумати, хто вони. Очевидно кацапам хотілоб ся завершити свою погану роботу бодай тим, щоби угорську часть української землі з 600.000 українського народу здержати від злуки з українською Галичиною і Буковиною. Мовляв: пропало наше все, так нехай пропаде їхнього хоч трохи.

Тількиж сила історичних фактів більша ніж апетит москвофілів.

(Вінніпеґський „Український Голос")

Дещо з українського артистичного руху.

Найбільшою духовою прикметою українського народу, можна сказати, є замилуванє до співу, музики, поезії і штуки. Хотяй українська музична і драматична бібліотека не є і в половині так богатою і клясичною, як н. пр. італійська, то однак всі продукції, які дотепер видала наша нація, є повні сили духа і чарівної краси і під сим оглядом не уступають в нічім перед продукціями других націй.

Чому однак музичні твори покійного Лисенка і наші національні опери й оперетки не здобули собі сьвітового розголосу, подібно як твори італійських музиків Вердія і Пуччінія, або як німецькі Вагнерівські опери, то ціла ся загадка лежить в сумній долі українського народу.

Українська штука і музика була закована в кайдани через національну й політичну неволю нашого народу, через те вона і не могла іти в парі з розвоєм штуки і музики других свобідних націй. Вона стала закритою і незвісною перед сьвітом таксамо, як наше національне і політичне питане.

Може дехто з шановних читачів поставить питане, чому серед міліона Українців в Америці, на свободі, наша музика і штука не здобула найменьшого кроку наперед і осталась таксамо незвісною серед чужинців. Та на се вистарчить відповісти, що наше національне і політичне питане, помимо стільки зусиль з нашої сторони, таксамо не здобуло собі найменьшого признаня в Злучених Державах. Бо поминувши все лихо, яке тут нас угнітало, ми могли би сподівати ся, що серед міліона Українців в Америці прецінь повинен би знайти ся гурток талановитих людий, замилуваних в музиці і штуці, котрий попровадив би наш дорогоцінний скарб певним темпом наперед до вижини, хотяй би вже лиш тільки в нашім власнім крузі.

Однак гурток таких людий не знайшов ся.

Повстало богато драматичних товариств, театральних дружин, народних театрів, та — на жаль — як та весняна цьвітка, збуджена до житя першими теплими лучами сонця, не маючи доволі теплоти, лише на малу хвилину потішить око людське, так і вони загомоніли лише на якийсь час, аби знова замовкнути, не здобувши собі загального признаня українського загалу і певного ґрунту до істнованя і розвою.

Всі невдачі, з якими стрінули ся всі ті, котрі певно з посьвятою брали ся до справи, мають своє жерело в сім, що наша українська еміґрація не навчила ся глядіти на музику і штуку, як на предмет зовсім індивідуальний, виключаючий всякі партійні й особисті переконаня.

Лученє музики й штуки зі справами партійними спричиняє для неї убийчі наслідки. І так дійсно річ мала ся з працею на полі музики і штуки у нас в Америці.

Ніхто не потрафить навести ані одного случаю, де би тут в Америці якийсь гурток, посьвятивши ся музиці і штуці, не стрінув ся з опозицією, як вже не повної ґрупи, то бодай з перешкодою зі сторони впливових, але нерозумних одиниць.

Рівнож не можна знайти і одного приміру, де би який даний гурток людий, зазначуючи свою працю з покликом до цілої суспільности, був вільний від партійних домішок. Які не були дотепер театральні дружини, то всі вони були як не під покришкою клерикалів, то соціялістів, або як не одного то другого союза, а не було ані одного факту, де би дана дружина була зорґанізована під одним лише стягом національним, з цілию служити для цілої української суспільности та з метою довести зачате діло до найвисшої досконалости.

Кромі сего ніхто в нас не числить ся з тим, що музика і штука не вдоволяє лише звичайним в ній замилуванєм, але вона вимагає від одиниць, котрі їй посьвячують ся, ґрунтовного її знаня і практики, а що найголовнійше, то вродженого таланту. Хтось може мати незвичайно велике замилуванє до музики і штуки, та все таки аргистом бути не може.

Правдивий співак, музик чи актор мусить мати талан, та не тільки пізнаний самий собою, але признаний спільною критикою.

Він мусить мати знанє не тільки своєї національної, музичної і драматичної літератури, але також мусить бути обзнакомлений з музичними і драматичними творами других націй. Він мусить мати широку практику-рутину, здобуту через солідну працю над самим собою і набуту через вплив артистичного окруженя.

Таке спеціялізоване себе може мати місце лише в кружках чи товариствах присьвячених виключно справі музики чи штуки, де кромі звичайних проб і лекцій відбувають ся відчити і наукові виклади з поля артистичного.

Що в Амерці таку роботу можливо було і тепер є можливо розвинути, се є річию безсумнівною, коли би тільки справа нашого музичного і драматичного розвою могла знайти відгомін у людий доброї волі і розуму, котрі дійсно бажають добра для своєї нації.

Коли би одиниці, посідаючі талан і маючі замилуванє до музики і штуки, лучили ся без огляду на свої переконаня, чи політичні чи релігійні, без огляду на приналежність до якої-там залежної чи незалежної церкви, в товариства або в кружки виключно музичні чи драматичні, не звертаючи найменьшої уваги на інтриґи глупих і нікчемних шкідників, та вкінци, коли би людий таких лучила добра ідея розвинути свої здібности для добра свого власного і нашої дорогої вітчини, — то праця така певно допровадила би до успішних результатів для добра і слави нашої Вольної України.

М. Ш.

(„Україна").

Громадяни Українці!

(„Українець на Зеленому Клині", ч. 25, з 3. марта 1918).

Віковічний гніт минув, минули ті часи, коли нас всі мали за бидло, дивились, як на робучу скотину.

Ми були позбавлені законами і лихими вчинками глитаїв мало не всіх людських прав. Куди не погляньмо, скрізь пани-павуки оснували нас міцно павутиною і висмоктували з нас останну каплю крови, а ми... мовчали і слухняно робили, що нам веліли.

А братія мовчить собі,
Витріщивши очи,
Як ягнята... „Нехай", каже,
„Може, так і треба".

І аж тепер, коли впав царський гніт, коли минула ся сваволя панська, коли і до нас прийшли повні права людини-громадянина, тепер зуміймо боронити свої права, зуміймо довести тим пявкам, котрі нами кермували, що ми зможемо самі кермувати собою без них. Задля сього нам треба як найкрасше використати сей дорогий слушний час, аби не нарікали на нас наші діти й онуки.

Хто-ж наш справжний оборонець? Хто зможе найкрасше знати наше житє, як не ми самі? Хто може красше боронити наші права від нас самих?

Хто-ж то такі „ми?" Се Селянська Спілка, котру повинно утворити ся скрізь по селах. Потім ті сільські орґанізації Селянської Спілки утворюють повітові орґанізації, а ті вже орґанізують Всеукраїнську Далеко-Східну Селянську Спілку. Ся Спілка може мати велику силу, але тільки тоді, як ми всі Українці, чоловіки, жінки, парубки і дівчата, будемо членами сього великого гуртованя.

Нас тут на Зеленому Клині начисляєть ся дуже богато городських (міських) людий і селян-хліборобів і от як би ми тямили те, що ми є Українці і що нам треба гуртувати ся в свої самостійні національні орґанізації, то ми зуміли би в своїй хаті, на своїй землі — Зеленому Клині завести свою силу і волю, своїх заступників, а не позичених. Записуйте ся-ж, селяни, в Селянську Спілку, городяни в міські городські українські орґанізації — просьвітні, політичні, економічні й инші.

Благаю вас, городяни і селяни, негайно записуйте ся, щоб не прийшлось потім нашим дітям і онукам співати ту пісню про нашу гірку долю, яку ми співали цілі столітя думкою, бо в голос співати було заборонено.

Годі терпіти. Годі стогнати,
Годі панам догоджати;
Годі дукарські ниви широкі
Щиро грудю орати.
Грудю орати, слізми зливати,
Потом та кровю гноїти.
З віку до віку ми працювали
Панство розкішно гуляло.
Лихо та злидні нас повсідали:
Панство гуляло, їло, співало,
Працею гіркою шкіру знимало,
А за аренду свитку й корову здирало.
Прапор жовто-блакитний —
В вітрі він має, всіх нас
Повстати гукає!
Нумо, громадо, правдонька встане,
Нумо себе боронити,
Нумо робити, щоб на Вкраїні й Зеленому [Клині
Зникли пани з дукарями,
Щоб на широкім
Сьвіті веселім
Люди зробились братами!

Резолюція Українців-делеґатів III-го Областного Селянського Зїзду.

Ми селяни та робітники-делеґати, в числі 54 осіб, всі представники 3-го Областного Зеленоклинського Зїзду, що відбув ся в місті Микольськ-Усурійському 16 до 18 (29 до 31). січня 1918 року, зібравшись в помешканю Тов. „Українська Хата" 18. січня, вислухали доклад про 2-гий Всеукраїнський Далекосхідний Зїзд, що зайшов 4 до 8. січня в місті Хабаровську, і ґрунтовно обміркувавши всі постанови сього Зїзду про орґанізацію українського селянства і робітництва Далекого Сходу та про зорґанізоване і виділене українських вояків в окремі українські військові частини, признав необхідним гуртоване українських вояків в сей час для закріпленя свобід, здобутих українським народом у великій революції.

Обміркувавши постанови сього 2-го укр. Зїзду про посилку делеґатів у Київ до Українських Установчих Зборів і про переселенє з Далекого Сходу Українців-хліборобів в Українську Народну Републику, постановили вважати їх за свої постанови і всі Українці, котрі мають себе за синів Неньки України, повинні їх виповняти.

Двом делеґатам в Укр. Уст. Збори ми всі обовязуємось допомагати як морально так і матеріяльно (грошевою підмогою) і наказуємо членам сього зібраня виконувати на місцях сю постанову.

Воякам-Українцям наказуємо негайно орґанізуватись в окремі військові частини.

Хай живе Українська Вільна Народна Република!

Хай живе Далекосхідна Українська Република!

Хай живе Всеросійська Федеративна Република!

Слідують 54 підписи.

(„Українець на Зеленому Клині").

НОВА АДРЕСА СІЧОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

У всіх справах Січової організації Українців в Злучених Державах, просить ся відноситись на таку адресу:

Ukrainian "Sich" Gymnasium of U. S., Inc., 34 East 7th St., New York, N. Y.

Або на адресу гол. атамана:

P. Zadoretzky, 268 Avenue A, New York, N. Y.

Всі жертви на січову газету, вступне за нові члени, місячні вкладки і т. п., треба посилати на адресу гол. касіра тов. Ол. Мерещака. Адресуйте так: 50-57

A. Mereshczak, 10 Mary Street, Ansonia, Conn.

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?

А може Ваші знакомі потребують? Ми вишлемо Вам даром.

Пишіть на адресу:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Неплач, Москалю-брате.

„Прощай родная и милая Украина, со своими убогими хатами! Прощай мать русских городов, великій и дивный Кіев. Прощай простдушный, долготерпелѣвый народ, перенесшій не мало бѣд и напастей от самодержавнаго ига!

„Нѣт больше у Россіи Украины...

„Кто скажет, кто предугадает тот день, год и вѣк, когда 40,000.000 славян, сегодня подпавших под нѣмецкое иго, снова станут свободными?...

„Умерла Украина. Некому даже справить тризну по ней. Запоет старый слѣпой бандурист свои грустныя пѣсни. Заплачут его поблекшіе глаза горючими слезами о погибшей Украинѣ...

„Рабам і жизнь рабов. Дѣти рабынь не способны жить свободными...

„Милая и жалкая Украина! Полько скорбѣть над тобою! Только братски жалѣть тебя!...

„Прощай широкій Днѣпр!...

„Нѣт в исторіи больше Украины. Немощная скончалась естественной смертью. Исчахла...

„Так грустно! Так скорбно! И хочеть ся рыдать на похоронах истерзанной Украины... — **Іван Окунцов".**

(„Русскій Голос", ч. 392, з 4. мая 1918).

* * *

Не плач. Москалю-брате, наш 300-літний пане...

Ми знаємо, чим плачеш, чом так сльози проливаєш над долею Вкраїни, яка навік пропала для корысти твоеї!

Ми знаємо, чим серце твоє накипіло до тих рабів нікчемних,, братів тих Малоросів...

Умерла Україна... Вона давно вже вмерла у вашій душі грішній. Давно вам про се спились... Давно бенкетували на гробі України... Давно вже вп співали псалом на її могилі...

Давно ви голосили про Русь одну й народ один; тоді Україна вмерла. Так чогож плакати, нині над нею заводити?...

* * *

Ні, плачте, Великороси, бо Україна сконала... Та мила Україна, яка вас всіх кормила, якої грудь ви ссали й здорову кров точили...

* * *

„Нѣт больше у Россії Украины..." Умерла Україна! О, гнусна, гнусна смерте, яку ти перлу взяла з московської корони. Працай, широкий Дніпре!...

Не плач, Москалю-брате! Жиє ще Україна! І цілком не сумує, що вас трутнів прогнала! У тебе вона вмерла, а в нас вона воскресла.

По довгих днях недолі, московської неволі — воскресла Україна! Воскресла, зі сну встала і царських наємників прогнала... І нині ті наємники плачуть, жалібно заводять: умерла Україна...

Марко Скритий.

Трета позичка свободи.

(З промови секретаря скарбу МекАду).

Мені говорили деякі люди, що процентова стопа на Бонди Свободи занизка і що через те ми не можемо покладати ся на патріотизм американського люду в справі купована тих бондів. Мені представлювано, щоби я підвисшив процентову стопу, щоби таким робом скорше розпродувати бонди. Але я, мої приятелі, не вірю, що є конечним для швидшого продавання бондів підносити їх процентову стопу. Я не вірю, щоби виразом патріотизму Америки була процентова стопа правительственних бондів. Я не вірю, щоби американський долар був збігцем, якого треба ловити високою процентовою стопою тоді, як за ним стоїть кредит правительства. Я хочу сказати вам, товариші-горожани, бо се дотичить такожо вас як і мене, що як ми не займемо тепер вирозумілого становища в справі збереження процентової стопи бондів правительства на $4\frac{1}{4}$% річно і не будемо готові бороти ся за піддержане кредиту правительства на тій основі, то станеть ся найбільше оплакана річ, яка лиш може стати ся американському народови.

Ми мусимо представити ясно кождому мущині, жінщині і дитині, яка купує державний бонд, що, хоч вони може й правда, що вони моглиб ульокувати свої гроші там, де дістали би можливо більші зиски, то нема нічого, в чім вони містили би свої гроші, так повного крови і потреби, як державний бонд Злучених Держав. Як ми зробимо ошибочний крок в сю пору, то воно відіб'еть ся на нас. Ви мусите зберегти правительство, бо ви самі є правительством. В тім містить ся чеснота демократії.

Нам треба зробити зрозумілим, що як хто купить державний бонд, то його обовязком, яко патріота, є тримати його і не продавати задля самих долярів. Бонди продають ся на отвертім ринку; їх купують і продають. Всякий може купити або продати державний бонд, як що повзяв такий намір. Се є законна торговля і ніхто не хоче ставити перепони законній торговли. Але я бажаю дати до зрозуміня вам, мої товариші-горожани, що коли ви є дійсні патріоти, як ви дійсно охороните кредит вашого правительства і зробите його сильним зберегти свої права і свої вольности, то ви мусите переховувати державні бонди, коли їх купите, бо се є найбільшою потребою теперішної хвилі.

ПОЗІР ГЕРИ, ІНД.

ТОВ. ПРОСЬВІТА ВІДОГРАЄ КОМІДІЮ в 3-ох діях Л. Лопатинського

„Свекруха"

В НЕДІЛЮ, 19-го МАЯ 1918 Р. о 7-мій годині вечером в Турнер гали, на розі 14-тої ул. і Вашінгтон ул.

По представленю буде співати місцевий хор українські пісні. Опісля виступлять Бандуристи, а на закінчене виконають доб. Ю. і В. Шоля і доб. Ю. і Е. Садовий народні танці.

ПОТІМ НАСТУПИТЬ БАЛЬ ДО 2 ГОД.

Музика добірна, а також смачна перекуска і санітарний буфет у власнім заряді.

ВСТУП 75, 50 і 35 ЦЕНТІВ.

Вп. Родимці! Прийшов час, що мусимо подбати о просьвіту. Просьвіта — се дуже хосенна річ, тому кождий живучий чоловік повинен старатись о поширенє просьвіти. Від сього хосенного діла не повинна жадна людина цурати ся. Киньмо всяку незгоду і роздори а берім ся до праці, до науки. Родимці! Се є перше представленє, котре дає Тов. Просьвіта. Метою сего товариства є працювати для просьвіти, а не для зиску. Тому сподіємось, що загал схоче оцінити безкористну працю сего Товариства і підопре його морально і матеріяльно, а то тим більше, що цілий дохід з представлення призначений на поширенє осьвіти між місцевими Українцями. Хто прийде на се представленє, причинить ся богато до поширенє науки і поступу. 56-58

Просимо о численну участь

КОМІТЕТ.

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ"

виконує

СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ.

як:

ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ НА ПРЕДСТАВЛЕНЯ, БАЛІ І КОНЦЕРТИ.

НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ.

КНИЖОЧКИ КОЛЄКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ.

СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Вп. Урядники Відділів У. Н. Союза повинні звертатись зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОЗІР НЮАРКЧАНИ! ПОЗІР!

Бр. св. Петра і Павла, від. 27 У. Н. Союза в Нюарк, Н. Дж.

устроює

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 11-го МАЯ 1918 Р. в гали Кандля, 557-559 Market St., Newark, N. J.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7-мій ВЕЧЕРОМ.

Вступ 25 цнт.; для Бр. і Тов. 15 центів.

На сей Баль уклінно запрошуємо слідуючі Братства і Товариства: Бр. Пресьв. Тройці, Бр. св. Івана Хрестителя, Бр. св. Николая, Тов. Богдана Хмельницького, Тов. Запороже, як також всіх Українців і Українок з сеї місцевости і околиці.

За добру забаву ручить

55-56 КОМІТЕТ.

ДОКУЧЛИВІ ПРОЯВИ.

Люди, котрі терплять на нестравність, мають переважно апетит на се, що їм шкодить, іменно солодощі і товщі. Їх внутренности не є в силі стравити такої поживи і навіть найменьша скількість спричиняє вітри і битє серця. Такі прояви вказують, що сила животна пацієнта і його здібність відпорна проти недуги є низше нормального стану. Трінера Американський Еліксір Гіркого Вина є ліком, котрий певно поможе в тім случаю. Чистить жолудок і внутренности, причиняє ся до травлення і скріпляє ціле тіло. — Коли потребуєте успішного ліку на ревматизм, невральгію, біль в хребті, звихнення і т. д., Трінера Лініменти задоволить Вас в повні (35 і 65 центів в аптиках, почтою 45 і 75), а коли потребуєте успішного і милого полокання на біль горла або якого опухнення в устах, ужиздайте Трінера Antiputrin (50 центів і $1.00 в аптиках, почтою 60 центів і $1.10).

JOSEPH TRINER CO.,
все звісний фабриканти ліків,
1333—1343 S. Ashland Avenue,
Chicago, Ill.

Купуйте календар У. Н. Союза. Коштує 50 центів разом з пересилкою.

НЕБУВАЛА НАГОДА!

Одна з найбільших Земельних Компаній у сьвіті, New Jersey Central Realty Co., котрої бюра находять ся в Ню Йорку під ч. 5 Beekman St., Room 626, рішила роздати для зареклямовання свої земель ограничену скількість парцель будівельних 25x100 по ціні $9.75. Грунта сі є віддалені лише о 14 миль від Ню Йорку і надають ся сейчас під будову.

Як довго сьвіт істнує, такої оферти не було. Подумайте лише, за сих кілька долярів можете зістати властителем кавалка грунту в сім краю, одержуючи сейчас зовсім безплатно папери власности загварантовані через Title and Guarantee Co. Сі лоти находять ся в Jamesburg, N. J., побіч шляху зелізниці Пенсильвенія. Три стациї є в сусідстві лотів і служать до найліпшої комунікації транспортів. Місто Джеймсбург має власного мейора, раду міста, костели, почту, знаменииті школи, а навіть High School для Ваших дітий. В місті цвите торговля і промисл а найліпшим доказом сего є, що се місто має власну торговельну раду. Дві милі від Джеймсбурга находить ся прекрасна місцевість Helmetta з великою фабрикою American Tobacco Co., яка дає занятє соткам славянських родин. В безпосередній околиці Джеймсбурга і Гелметти находить ся богато фабрик, які дають занятє кождому охочому до праці. Не надумуйтесь довго а витніть купон находячий ся на тій самій стороні, подайте Вашу докладну адресу, а наш заступник прийде Вас відвідати і покаже Вам сі лоти. Памятайте, що се не є ніякий „фейк" лише добрі сухі лоти 25x100, побіч шляху зелізниці, 14 миль від Ню Йорку, а коштують всего $9.75 з повним правом власности. З огляду на те, що ся оферта є лише на короткий час, зголосіть ся скоро і наклоніть своїх приятелів, щоби те саме зробили. 55-56

NEW JERSEY CENTRAL REALTY CO.
5 Beekman St., Room 626, New York, N. Y.

Сей купон уповажнює до участи в роздаваню певної ограниченої скількости парцель будівляних 25x100, 14 миль від Ню Йорку, по ціні $9.75.

Витніть сей купон, виповніть, подайте докладне імя, назвиско і адресу, а ми вишлемо нашого заступника для близших інформацій.

New Jersey Central Realty Co.,
5 Beekman St., Room 626,
New York, N. Y.

КУПОН.

Назвиско ....

Адреса ....

Місцевість ....

Поверх ....

Через виповнене і вислане сего купона, не берете на себе жадних зобовязань.

ПОЗІР! ЛУДЛОВ, МАСС.

Заходом Укр. Аматорського Кружка в Лудлов, Масс.

відограєсь пораз перший в тій околици представлене

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

образ драматичний з житя нашого народа в 3-ох діях Антонія Ів. Нагорянського

в суботу, дня 11-го мая 1918 р.

в Польськім Народнім Домі, Паркет стр., Індіен Орчард.

Початок о годині 7-ій вечером.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Максим, мужик . . . .п. М. Мишоловський
Катерина, його жінка. . .п-на А. Керніцка
Юрко, їх син . . . . .п. С. Наливайко
Марцуня, їх дочка. . . . . . .п-на А. Зварич
Іван, любовник Марцуні. . . .п. М. Гондун
Олекса, дружко Івана. . .п. М. Ганачовський
Климко, мельник . . . . .п. Д. Шабан
Гандзя, сусідка Максима. .п-на Р. Куртей
Герш, арендар . . . . .п. І. Приступа
Хаскель, його син . . . . .п. В. Зварич
Парася, пістунка . . . . . .п-на Е. Воронка
Жандарм . . . . .п. П. Яворський

Режісер п. Н. Щербій.

ВСТУП 50 і 35 ЦЕНТІВ.

Українці і Українки з Лудлов і околиці! Приходіть численно на се представлене, бо ся штука дуже гарна і граєсь перший раз в сій околици, а не пожалуєте. До численної участи запрошує

54-55 КОМІТЕТ.

УКРАЇНЦІ З РОД АЙЛЕНД!

Заходом бр. св. Стефана, від. 181 У. Н. С.

відіграсть ся пораз перший в Род Айленд

„БОНДАРІВНА"

історичну драму в 4-ох діях а 5-ох відслонах, великого українського драматурга І. Тобилевича

в суботу, дня 11. мая 1918 р.

в Українськім Народнім Домі в Менвіл, Р. Ай.

ОСОБИ:

Староста . . . . .С. Шевчук
Гершель . . . . .Н. Шевчук
Бондар . . . . .І. Швець
Бондарівна . . . . .К. Микитин
Марія . . . . .М. Мохнацька
Тарас .Н. Казан
Денис . . . . .Д. Шеремета
Оксана . . . . .М. Шеремета
І. Запорожець . . . . Ю. Ясінчук
ІІ. Запорожець . . . . .Н. Борозний
І. Чоловік . . . . .Д. Сулима
ІІ. Чоловік . . . . .Ю. Рекович
І. Наймит . . . . .Д. Сулима (ІІ.)
ІІ. Наймит . . . . .П. Ходоровський
Мордохай . . . . .М. Кульчицький
Челядинець . . . . .І. Сулима
Запорожці, нарід, дівчата, челядь двірська. — Річ діє ся на Україні в XVII столітю.

Режісер Г. Микитин. Дір. хору Г. Кравець.

Дорогі Редмиці! Прибудьте чисельно на се представлене, котре нам нагадує давну минувшину. На сім представленю насмієтесь доволі. Межи актами буде приграватн добірна орхестра. 54-55

Ціни місць (нумеровані): І-рядні 50 ц., ІІ-рядні 35 цнт., галєрія 25 цнт.

Дохід призначений на Народний Дім.

По представленю хор відспіває кілька народних пісень.

Початок о год. 7.30 вечер.

За порядок ручить — КОМІТЕТ.

ПОЗІР УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДЕ! ПОЗІР В ШІКАҐО, ПУЛМАН І ОКОЛИЦИ!

АМАТОРСЬКИЙ ДРАМАТ. КРУЖОК З ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ.

відограє дуже гарну штуку в 3-ох діях і 3-ох відслонах А. Янчука, п. з.:

„ВИХОВАНЕЦЬ"

В НЕДІЛЮ, 12-го МАЯ 1918 Р.

в ГАЛИ п. STANCIKA,
205 E. 115th St., Kensington, Ill.

Українці! Коли любите рідну, а тепер Вольну Україну, то думка в нас, що так само любите свій нарід і свою рідну штуку, над якою наші письменники роками працювали, щоби дати дорогу українському народови до пізнаня себе. Отже нашим кличем є, щоб на сій штуці не забракло ані одного Українця, котрий любить свій нарід і свою рідну штуку.

Перед і по представленю ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ.

Буфет у власнім заряді.

ЦІНА ТІКЕТІВ 75, 50 І 35 ЦЕНТІВ.

Початок о год. 6.30 вечером.

За добру забаву ручить 54-55

КОМІТЕТ.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ.

Заходом Тов. „Запорожська Січ", від. 206 У. Н. Союза

устроюють ся

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в вівторок, дня 14. мая 1918 р.

В LYCEUM HALL, при 15 Мейн улиці.

На сей баль запрошуємо всіх Українців і Хвальні Товариства з околиць, а іменно: Тов. „Український Сокіл", „Вільна Україна" і Сестрицтво Пресьв. Богородиці. 54-55

Початок о годині 7.30 вечер.

ВСТУП 25 ЦНТ.

На балю буде грати Українська Банда Запорожської Січи.

Просимо українську громаду о як найчисленнійшу участь.

Комітет Товариства „Запорожської Січи" в Вунсокет.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

ТОВАРИСТВО УКР. СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ

устроює

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 11-го МАЯ

в гали п. Онущака.

ПОЧАТОК О ГОД. 6-тій ПОПОЛУДНИ.

Вступ для мущин 35 ц., для женщин 15 ц.

Сим маємо честь запросити всіх Українців з Нортгемптон і околиці до численної участи в нашім Балю, де буде приграватн українська банда з Аллентавн. Як прийдете, то непожалуєте.

За добру забаву ручить

54-55 КОМІТЕТ.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

ТОВАРИСТВО „УКРАЇНСЬКА БЕСІДА" в НЮ ЙОРКУ, Н. Й.

устроює

В СУБОТУ, 11-го МАЯ С. Р. (на великій сали)

в „BEETHOVEN HALL",
210 E. 5th St. New York, N. Y.
(між 2 а 3-тою Евеню)

МАСКОВИЙ БАЛЬ

Музика Товариства ім. М. Лисенка.

Початок точно о годині 7.30 вечером.

ВСТУП ВІД ОСОБИ 35 цнт.

Хто буде найгарнійше замаскований, той дістане першу премію. — Для нагороди є 3 премій в золоті. 54-55

ПОЗІР! ПОЗІР! ПОЗІР!

УКРАЇНЦІ БРУКЛИНА І ОКОЛИЦІ!

Величавий Концерт і Баль.

З НАГОДИ 5-ЛІТНОГО СВОГО ІСТНОВАНЯ

Укр. Тов. „Просьвіта" в Бруклині, Н. Й.

— устроює —

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

в память І. Мазепи, остатного виборного гетьмана України

В СУБОТУ, 11-го МАЯ 1918 Р.

В CECILIA HALL,
101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y.

ПРОГРАМА КОНЦЕРТУ:

ЧАСТЬ І.

Вступне слово . . . . .п. А. Пашук
„Як умру, то поховайте мене на могилі" заповіт Т. Шевченка. . .хор мужеський
„До живих і мертвих", віддекламує. . . . . .п. І. Фліпта
„Реве та стогне Дніпр широкий". . . . . .хор мішаний
„Дивлюсь я на небо", сольо, відспіває відома усім Бруклинчанам солїстка . . . . .п-на Н. Рубінівна
„Де ти бродиш моя доле", дует, відспівають 11-літний . . . . .М. Поліщук і п. А. Поліщук

ЧАСТЬ ІІ.

„Чи ти милий шлом припав". . .хор міш.
„Тополя", деклямація. .п-на Н. Рубінівна
Відчит про І. Мазепу. . . . .п. А. Поліщук
Вязанка українських пісень, відспіває . . . . .хор мішаний
Кінцева промова . . . . . . .п. В. Собуцький
„Вже воскресла Україна". . .хор мішаний

Програму співу виконає власний хор тов. „Просьвіти" під управою проф. Е. Г. Смоленського.

ПО КОНЦЕРТІ БАЛЬ.

ЦІНА ТІКЕТІВ 50 і 35 ЦНТ.

Початок о годині 7.30 вечером.

УВАГА: Тов. „Просьвіта" дає до відома, що в сей день, то є 11-го мая буде принимати нових членів без вступного тільки за 50 центів місячної вкладки, а в разі недуги тов. „Просьвіта" платить кождому членови $6.00 тижнево яко запомогу, а в разі смерти $125.00 яко посмертне. Також колиб хто хотів більше чогось поучитись, нехай прийде до тов. „Просьвіти", а там певно найде те, за чим шукає. Мітінґи товариства відбувають ся кождої першої суботи по першім, під числом 355 Бушвік Аве., ріг Сігел улиці, Бруклин, Н. Й. 54-55

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заходом Укр. Тов. „Подільська Січ" в Ню Йорку

— відограє —

театр Українського Народного Дому

театральне представлене

„ХАТНЯ РЕВОЛЮЦІЯ"

комедія в чотирох діях, Володського

в неділю, дня 19-го мая 1918 р.

о годині 5.30 вечером

в сали Народного Дому, 217-19 Іст 6-та ул., Ню Йорк.

ОСОБИ:

Маклименко Онуфрій Іванович. . . . . .п. Безталанний
Корж Петро Васильович. .п. Ф. Бражник
Степаниха Іванівна, його жінка. . . . . .п-на З. Горуцька
Антонина, дочка Коржа. . . . . .п-на К. Іваночківна
Півень Макар, хазяїн. . . . .п. М. Мелешко
Микола, син Півня, Актир. . . . . .п. Н. Н.
Варка, сестра Півня. . . .п-ні М. Мельник
Василь, син П. . . . . .п. П. Ваплавський
Левонтий, підмайстер. .п. О. Кульматицький
Балюзний, парубок. . . . . .п. В. Чіхрай
Хвершал . . . . .п. А. Порило

Музика п. Г. Е. Смолинського буде грати підчас представленя і по представленю.

ВСТУП: І-рядні 75 цнт., ІІ-рядні 50 цнт., ІІІ-рядні 35 цнт.

Українці і Українки! Чи чули Ви про „Хатню Революцію?" Коли ні, тож запрошуєсь Вп. Родимців прибути на представлене, яке відограє театр Укр. Народного Дому в Ню Йорку. Там почуєте і побачите перехід сеї комедії; вона розвеселить кождого і богато можна научитись з народного житя. Така нагода не часто лучаєть ся, тому сподіємось численної участи в представленю. Хто буде присутний, єпевностю верне до дому задоволений, а хто не прийде а буде жалувати, в такім разі не буде нашою виною.

53-59 КОМІТЕТ.

Вже вийшла з друку народна драма зі співами в 5. діях

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ.

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 8 женщин і 7 мущин. — Ціна за примірник 30 цнт., за 15 примірників $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J

Касовий звіт У. Н. Союза

за місяць цьвітень 1918 р.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	297.20
2.	70.11
3.	33.66
4.	55.69
5.	35.48
6.	22.72
7.	101.51
8.	20.44
9.	71.27
10.	147.12
11.	6.48
12.	111,89
13.	40.50
14.	24.24
15.	40.72
16.	20.69
17.	29.20
18.	71.76
19.	11.47
21.	10.40
22.	39.22
23.	32.11
24.	33.51
25.	21.82
26.	38.36
27.	59.99
28.	76.73
29.	91.77
30.	18.22
31.	11.76
32.	45.15
33.	23.70
34.	50.82
35.	31.89
36.	26.00
37.	24.06
38.	159.45
39.	39.58
40.	10.33
41.	44.00
42.	48.88
43.	26.78
45.	87.76
46.	29.30
47.	85.73
48.	46.30
49.	55.84
50.	17.22
51.	30.77
52.	18.15
53.	42.54
56.	35.41
57.	60.12
58.	22.13
59.	46.48
60.	19.39
61.	46.41
62.	45.37
63.	157.97
64.	29.78
65.	106.88
66.	50.94
67.	94.62
68.	27.43
69.	53.78
70.	169.38
71.	22.75
72.	89.78
74.	18.05
75.	43.65
76.	143.36
77.	42.43
78.	97.52
79.	14.92
80.	25.50
81.	95.78
82.	33.22
83.	44.57
84.	7.65
85.	33.71
86.	56.87
87.	50.64
88.	10.53
89.	15.20
90.	32.95
91.	115.66
92.	12.54
93.	23.88
94.	42.08
95.	32.65
96.	54.88
97.	13.37
98.	60.52
99.	95.05
100.	18.52
101.	63.31
102.	192.40
103.	52.97
104.	147.57
105.	70.31
106.	122.49
107.	45.08
108.	34.34
109.	91.70
110.	24.20
111.	41.11
112.	89.90
113.	50.20
114.	49.06
115.	23.75
116.	19.36
117.	66.83
119.	18.66
120.	39.75
121.	22.79
122.	13.63
123.	20.67
124.	52.98
125.	23.34
126.	27.25
127.	65.73
128.	24.09
129.	12.09
130.	115.62
131.	10.73
132.	80.36
133.	169.84
134.	18.06
135.	16.65
136.	87.94
137.	25.81
138.	19.33
139.	10.54
140.	10.10
141.	15.16
142.	97.45

Відділ	Заплатив
143.	17.77
144.	21.02
145.	19.29
146.	119.17
147.	115.20
148.	14.06
149.	52.59
150.	11.17
151.	48.63
152.	12.18
153.	17.00
155.	192.48
160.	69.79
162.	20.86
165.	100.46
168.	118.76
173.	30.09
174.	40.39
175.	61.43
178.	31.60
179.	95.28
180.	17.10
181.	29.31
186.	68.40
191.	36.73
192.	24.08
195.	27.05
198.	26.74
200.	45.37
202.	18.21
203.	38.39
205.	19.26
206.	70.31
209.	96.79
210.	31.84
211.	55.86
213.	145.24
214.	18.34
215.	30.60
218.	205.28
220.	59.88
221.	180.01
223.	89.34
224.	13.72
228.	22.28
229.	90.11
230.	69.58
233.	42.80
234.	106.67
235.	72.41
237.	84.76
238.	11.18
239.	125.40
240.	20.69
241.	34.58
243.	49.64
244.	20.84
245.	52.93
246.	21.92
247.	130.93
248.	71.29
251.	47.14
254.	60.75
255.	47.05
256.	18.52
258.	21.95
259.	87.27
261.	20.02
262.	17.60
263.	8.20
270.	97.99
273.	22.18
274.	43.93
276.	95.41
277.	30.73
278.	36.36
282.	67.67
283.	50.34
286.	27.10
288.	68.41
290.	22.51
291.	26.41
292.	99.83
293.	6.68
295.	74.57
296.	78.80
300.	189.75
301.	87.42
303.	11.01
305.	17.45
308.	46.74
314.	9.89
315.	27,66
316.	82.38
317.	36.72
318.	35.68
320.	28.09
321.	39.96
322.	34.33
323.	24.93
324.	63.96
326.	56.51
330.	78.59
332.	29.51
334.	10.71
338.	135.05
339.	53.30
341.	56.22
342.	81.66
344.	14.23
347.	22.11
349.	28.49
350.	56.77
351.	26.38
354.	29.10
355.	32.91
357.	18.05
363.	57.16
364.	30.78
365.	49.65
367.	48.03
369.	96.75
370.	78.79
371.	36.64
873.	9.68
379.	50.44
380.	25.87
381.	11.17
384.	86.32
385.	23.32
388.	62.14
391.	28.14
392.	8.57
393.	25.36
396.	36.10
400.	47.75
401.	21.42
402.	11.13
Процент від бондів	500.00
Процент від моргечів	120.00

До сирітського фонду по бл. п.: Стефан Янишин	400.00
Разом	15.180.94

РОЗХІД:

Посмертне по бл. памяти:

Стефан Янишин, в. 213	696.50
Йосиф Станчук, в. 106	1.000.00
Анна Печеняк, в. 63	500.00
Теодор Полиняк, в. 1	1.000.00
Ник. Стеблина, в. 330	500.00
Марія Сопко, в. 237	500,00

Запомоги з фонду убогих:

Іван Лахманець, в. 49	25.00
Іван Зущак, в. 69	50.00
Іван Стельмах, в. 146	50.00
Яків Баранчак, в. 186	50.00
Вікторія Леш, від. 195	25.00
Павло Схаб, в. 206	25.00
И. Войнаровський, в. 209	50.00
Ів. Пастушок, від. 104	50.00

Сирітські части по бл. п.:

Іван Костил, в. 142	103.00

Адміністраційні видатки:

Платня голов. уряду	300.00
Платня помічника	75.00
Платня голов. доктора	25.00
Орган „Свобода"	1.373.90
Видатки офісові і адмін.	235.56
Стейтові оплати	15.00
За справи правні	139.00
„Свобода", тимчасова позичка	3.000.00
Стипендії	200.00
Разом	9.987.96

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Готівка з марта	106.726.94
Прихід за цьвітень	15.180.94
Разом	121.907.88
Розхід за цьвітень	9.987.96
Готівка з кінцем цьвітня остає	111.919.92

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	111.919.92
Моргечі	69.450.00
Бонди	232.147.00
Реальність	19.500.00
Друкарня	26.000.00
Разом	459.016.92

Стан довжний:

Фонд посмертний	213.590.26
„ резервовий	122.674.71
„ адміністрац.	28.551.42
„ убогих	10.071.79
„ народний	4.992.76
„ конвенційний	367.80
„ сирітський	78.768.18
Разом	459.016.92

Невиплачених запомог з кінцем 30. цьвітня б. р. остає на суму $23.842.17.

К. Кирчів, гол. предс.;
В. Левчик, гол. касієр;
С. Ядловський, г. фін. секр.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР ПОЗІР!

ТОВАРИСТВО СЕЛА КОНЮЦКИ

відограє

В СУБОТУ, 11-го МАЯ С. Р. в Гали, 345 Ремінґтон ст.

представлене в двох актах

КОЗАЦЬКІ ДІТИ

ПОЧАТОК О ГОД. 7.30 ВЕЧЕРОМ.

Вступ 25 центів.

Тому кличемо вас Українці міста Рочестер прийдіть на се представлене, яке Ви ще ніколи не бачили в Рочестер. Товариство Села Конюшки кличе о поміч близких сусідів з Путятинець, Пуків, Добринів, Липиця, Настчин і других. Прийдіть і поможіть нам, а ми не забудемо і вас. Тому кождий повинен прибути, а не пожалує. По представленю весела забава, за яку ручить

55 **УРЯД ТОВ. СЕЛА КОНЮШКИ.**

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ФАРМИ!

МАЄМО НА ПРОДАЖ більше число фарм ріжної величини і ціни, о дуже добрій земли, обсіяних, з будинками і інвентарами, положених близько таких міст як Ню Йорк, Філадельфія, Бостон, Балтімор і инших фабричних міст і місточок, в котрих суть школи, церкви, фабрики, штори і стації зелізнові. Дуже догідні условія сплати. По близші інформації пишіть на адресу: 19ч—

ФАРМИ,
c/o American Ukrainian Exchange,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

Сейчас потрібно 17 до 20-літного хлопця до штору ґросерійного. Українці мають першенство. Платня після угоди. Голоситись на адресу: 42—

GROCERY, c/o Svoboda,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Пошукую своєї сестри **СОФІЇ БЕЗКОРОВАЙНОЇ.** Від чотирох літ не маю про неї відомости. Вона перебувала в Бруклині, Н. Й., Хтоби про ню знав або вона сама, зволить зголоситись на слідуючу адресу: 55-56

ZACHARIA BEZKOROWAYNY,
11 Broad St., Lyons, N. Y.

Пошукую свого брата **АНДРУХА НЕСТОРА** з села Криве, повіт Бережани. Хтоби о нім знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 55-57

MARY NESTOR,
125 Selkirk St., Buffalo, N. Y.

ІВАН СЛОБОДЯН зволить зголосити ся до адмін. „Свободи" по лист до него від Василя Бачука (Івана), котрий перебуває в італійськім полоні. 55-56

МИХАЙЛО ПРОКОПЧУК зволить зголосити ся по лист від його жени Йосифи з Борщева до адмін. „Свободи". 55-56

Богатий фабрикант пошукує ПОСЕРЕДНИКІВ-АГЕНТІВ до продажи по хатах сорочок, спідного біля, дамських убрань, суконь і блюзок. Пишіть по безплатні пробки. Пожадана англійська кореспонденція. 56

MADISON MILLS,
503 Broadway New York City.

Пошукую своїх краянів **ПЕТРА І ПАНТЕЛЕЙМОНА АНТОНІЙЧУКА** з села Голошова, пов. Борщів; мають перебувати на Вест. Хтоби о них знав або вони самі зволять голосити ся на адресу: 54-57

ALEX YARMEY,
160 Wahconah St., Pittsfield, Mass.

Пошукує вуєчного брата **ФЕДЯ КОРОЛЯ** з села Серники Горішні, пов. Рогатин. Перед роком перебував в Перт Амбой, Н. Дж. Хтоби о нім знав або він сам прошу голоситись до: 54-57

ANDREW HUMAN,
172 R. R. Ave., Olean, N. Y.

Пошукую своєї сестри **ПАЗҐИ МАДАЙ,** з села Торки, повіт Перемишль. Хтоби о ній знав, або вона сама, най зголосить ся на адресу: 54-55

MARY BURDOWSKA,
128 E. 100th St., New York, N. Y.

З оглядy, що виїзджаю з Ню Йорку продам **МЕБЛІ** (форнічі) по дуже низкій ціні. Голоситись на адресу:

ALEX KATERYNIUK,
1658 Washington Ave., New York City.
(Room No. 2) 54-56

НА ПРОДАЖ ОРҐАН в добрім стані, має гарні тони; коштував $100.00. Тепер продам за $30.00. Хто би хотів купити, зволить зголоситись до властителя:

THEODORE WOLANSKI,
Reckron Waterow 14, Coatesville, Pa. 53-55

Пошукую своїх сестер **ДОМІНІКИ і АННИ ҐУТ,** з села Кільчиць, повіт Самбір. Нагорода за інформацію. Адрес: 53-55

LUDWIKA POPIEL,
(З дому Бачинська)
837 N. Paulina St., Chicago, Ill.

МАРІЯ ВАЛЄВСЬКА

СТАРОКРАЄВА АКУШЕРКА
29 Ave. A,
(cor. 3rd St.)
New York, N.Y.
поручає П. Т. Землячкам свої услуги. Робить також масажі і ставляє баньки.

МАҐІЧНІ ПРИБОРИ, КАРТЯНІ ШТУКИ,

забави домові і театральні. Цінник висилаю за одержанєм 4 цнт. 48-83

S. JANOWSKI,
3104 N. 15th Street,
Philadelphia, Pa.

В кождій українській хаті повинен находити ся Календар У. Н. Союза.

Забили крокодиля, який пожер 8 осіб.

Одна часопись пише про такий випадок з крокодилем:

Хотяй Кароль Р. Стеґаль, з Четанаґа, є місіонаром в полудневій Африці, віддаленої тисячі миль від военного пекла і страшної різні, яка провадить ся на поли бою у Франції, — його дні не переходять спокійно, без пригод.

Його листи, які одержували його родина і приятелі, уважають за річ незвичайну, бо є переповнені цікавими випадками в його житю між тубольцями на чорнім континенті. Стеґаль перебував через якийсь час в Лювебо, бельгійськім Конґо, де разом з ним перебувала і його жінка. Там також вродила ся їм дочка.

В послідним своїм листі молодий місіонар подає живий опис убитя великого крокодиля, в якого жолудку по отвореню знайдено рештки з 7 чи 8 людських тіл. Крокодиль перед смертию перевернув навмисно лодку з тамошними жителями, на малій річці і поглотив одного з 6 мужинів, які були на сїй лодці. Пять других утікло перед страшною пащею, припливши до берега.

Два дни пізнїйше трох тамошних жителів побачило сего страшного зьвіра, випливаючого на поверхню води, ніби підводна лодка. Один з жителів був Муамба, славний ловець з племени Бакото, котрий після опису Стеґаля облупив вже зі шкіри богато крокодилів, баволів, антильоп, гіпопотамів і леопардів, переховуючи їх яко военні трофеї. Муамба мав при собі свою стрільбу і плив за великаном-крокодилем в діл ріки через довший час, бачучи його в частих перервах на поверхни води.

Вкінци бачучи, що крокодиль прямує до берега ріки, Муамба і його 2 товариші скоро повискакували на беріг і побігли висше сего пункту, до котрого прямував крокодиль.

Скоро добігли до згаданого місця, там стали і чекали. За кілька хвиль сей страшний зьвір вичовгав ся на беріг і то навпрост Муамби. Сей цофнув ся кілька кроків взад, абсолютно поручаючи ся свому знаменитому обходженю зі збруєю. Муамба дозволив крокодилеви зблизити ся до себе на пять стіп, почім випалив. Девять оловяних куль, викинених великим ладунком пороху, було навіть забогато на шкіру сего страшного потвора. Тому то сей зьвір в сїй хвили захитав ся, почім зі страшним сапанєм і хропленєм упав назад до води.

Слїдуючого дня — пише Стеґаль — рибаки знайшли його тїло коло дерева у воді. Тоді обовязано його шнурами і при помочи 100 людий витягнено його на беріг. Коли се зроблено, привязано його до сильного дручка і в сей спосіб 20 людий притягнуло його до місії.

Немислимо було й зрахувати товпи, яка скоро зібрала ся і виповнила ціле місце, яке місія призначила була для тамошних жителів на тижневі торги. Всі були сильно зворушені на вид сего потвора; одні сьміяли ся, другі кричали, а всі разом зробили крик, подібний до відголосу великої бурі.

Другого дня крокодиля затягнули до села Муамби, де кілька експертів з племени Бакото, дуже вправних в обтяганю шкіри зі зьвірят, при помочи спеціяльних ножів перетяли його хребет, ламаючи при тім всі ребра з обох сторін.

Скоро се зроблено, тоді витягнено з його жолудка ногу мущини, цїлком ще не зіпсутої від стопи по коліно, потому руку і дуже богато великих кавалків мяса і помішаних костий, — з чого пізнано, що се є з більше ніж з одної особи.

Бакоти потім видобули кілька кавалків міди зі споду жолудка і тоді закликали матір хлопця, який впав жертвою крокодиля, коли сей перевернув лодку. Вона прийшла в жалобі, яку оказала в сей спосіб, що зняла з себе все убране, з виїмком перепаски на бедрах, і помалювала ціле своє тїло глиною. Коли показано їй бранзолетки, нещасна матір сказала, що її хлопець не мав жадного метало на своїм тїлі. Тоді видобуто частину грудної клїти і матір пізнала на нїй племінні і родинні знаки, витатуовані виразно на шкірі. Побачивши сї знаки, вона закричала: „Се мій хлопець".

Дальше Бакоти знайшли прут з дерева, який був уживаний яко пасок, шкіру з пса, богато каменів з дна ріки і малий дзвінок, який носять діти до 4 літ. Маючи надію, що за помочию сих річий пізнає всі жертви, Стеґаль зібрав всі бранзолетки і дрібні блискотки, а по вичищеню їх, переконав ся, що сї річи складають ся з 12 бранзолєток, 1 дзвінка і кількох близкоток, між якими була і спряжка з европейського паска. Всі річи були мідяні. Також пізнали, що такого рода бранзолети носять жителі племена Бена Бюмбі, живучого зараз за рікою. Були вони власностию дївчат около 12-літних. Стверджено також, що один ґарнітур з 4 бранзолеток належав до одної дївчини, другий ґарнітур з 4 до другої, дальше некомплетний ґарнітур з 3 бранзолеток знова до иншої дївчини і малої дитини. Крім сего була велика тяжка бранзолета, яка належала з певностию до дорослої женщини. Взагалі вираховано з тих всіх річий, що сей крокодиль пожер найменьше 7 або 8 осіб.

ПОЗІР! ДІТРОЙТ І ГЕМТРЕМК, МІШ., ПОЗІР!

Заходом Тов. „Дітройтський Боян" при церкві св. Ів. Хрест., від. 141 У. Н. Союза відбудеть ся

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 12. МАЯ б. р. в парохіяльній галї на захід. стороні (82 Сікат Дітройт)

ВЕЧЕРОК СЬМІХУ і ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

Вступ 35 ц. і 25 ц.

Початок точно о 6. год. вечер.

ВПов. Громадяни! Отсе перша нагода по пості разом спільно забавити ся: насьміяти ся і погуляти. Сердечно запрошуємо Вас, в своїй бо хаті своя правда. За добру забаву і чесну обслугу ручить

55 КОМІТЕТ.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — *Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи"*.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Отсим повідомлясть ся всіх членів тов. „Любов", від. 45, що слідуючий мітінґ відбудеть ся в неділю, 12. мая, о годині 2-гій пополудни в галі Тов. Укр. Ам. Горожан, 822 Н. Френклін ул. Всі члени як один мають явити ся на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодженя. — Мих. Пеленський, секр. фін.

ПОЙСТАВН, О. Тов. ім. Івана Франка, від. 17, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в неділю, 12. мая, о годині 2-гій пополудни, там, де звичайно. На сей мітінґ повинен явити ся кождий член, бо маємо важні справи до полагодженя. Кождий має привести з собою хоч одного кандидата, бо будемо принимати нових членів до товариства без вступного а до У. Н. Союза після статута. — О. Буцовський, предс.; М. Котут, кас.; С. Пановський, секр.

ДЖЕМЕПКА, Н. Й. Бр. св. Юрія, від. 160, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 12. мая б. р. о годині 4-тій пополудни. Всі члени мають обовязок на сім мітінґу явити ся. Будеть ся принимати нових членів до братства і до У. Н. Союза. Котрий член не явить ся на сім мітінґу, заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. — І. Мич, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

ОТСЕ В ПОСЛІДНЕ ПРИГАДУЄТЬ СЯ ШАНОВНІЙ ПУБЛИЦІ!

Великий біль зраненої душі, горе тяжке, що гадиною серце овило і кров Твою пе, мозок сушить, каменем тяжким на груди лягло і тягарем сим на смерть давить Тебе!... Зрада легковірної жінки, страждане люблячого мужа, кара за провину, каяне із за сего цілий вік молодечий — усе те становить

велику драму Івана Тобилевича на 5 дїй п. з.

Батькова Казка
або
ГРІХ І ПОКАЯНЄ.

Сю драму Українська Філядельфійська Громада зобачить

В СУБОТУ, ДНЯ 11-го МАЯ
точно о год. 7.30 вечером

в Mercantile Hall, 849-51 N. Franklin St.

Аматори драматичного Кружка Тов. „Любов" є доволї добре знані філядельфійській публиці. До сего додати знамените викінчене штуки, добірні костюми, усе те дає повну рекомендацію, що варта завчасу постаратись о білет вступу. Взяти на увагу дешеві ціни вступу, **бо тільки 75, 50 і 25 центів,** то відай чи найде ся хто, щоби не прибув на сю виставу. За се Члени усіх Товариств і Братств повинні памятати се, що їхним принципом є солідарність, несене помочи безпомічним і тому вони повинні ґреміяльно прибути на сю штуку, чим дадуть доказ розуміня своїх задач. Тож не забуваймо сего, що часть чистого доходу із сеї вистави призначена на одинокий Український Сиротинець, та на запомоги потребуючим немічним членам.

Шановні Панї і Панове хай не забувають сего, що при касі дістають чудово викінчені програми зі змістом штуки.

ПОЗІР! DETROIT, MICH. ПОЗІР!

Українсько-катол. парохія при церкві св. Йоана Хрестителя сьвяткувати-ме 104-літні роковини народженя Ґенія України

Тараса Шевченка

заходом Товариства співацького „Боян", при співучасти Товариства співацького ім. Котляревського з Гамтрамк

в неділю Томину, дня 12-го мая 1918 р.

IMMANUEL AID SOCIETY HALL, 701—24-TA I MICHIGAN

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

ЧАСТЬ І.

1. Американський гимн: "My Country" .... хор мішаний
2. Вступне слово .... о. М. Гурянський
3. Шевченко-Лисенко: „Радуй ся ниво неполитая" .... хор мішаний
4. Деклямація .... п-на Марія Ґонтарик
5. Вахнянин: „Купало" .... хор мішаний тов. Котляревського
6. „Де ти бродиш моя доле", дует .... пп. А. Голояд і І. Саврії
7. Деклямація .... п-на Катер. Олексішна
8. Масляк-Нижанковський: „О не забудь", сольо .... пані Г. Голоя
9. „Сон", деклямація .... п. Гр. Стульковський
10. Шевченко-Лисенко: „І спочинуть невольничі утомлені руки" .... хор мішаний

ЧАСТЬ II.

11. Відчит. Значінє Тараса Шевченка для українського народа ... п. Никола Романів
12. „Сонце низенько" .... хор мішаний тов. ім. Котляревського
13. Шевченко-Лисенко: „Наш отаман Гамалія" .... хор мішаний з деклямацією п. Томи Польового.
14. Деклямація .... п-на Вікторія Романець
15. Шевченко-Нїжанковський: „Люблю дивитись", дует .... пп. А. Голояд і Г. Саврії
16. Шевченко-Лисенко: „Думи мої" .... хор мужеський з Гамтрамк
17. Шевченко-Лисенко: „Не верну ся із походу", сольо .... п-на М. Ґонтарик
18. Деклямація .... Марійка Голоя
19. Шевченко-Лисенко: „Тече вода з під явора" .... хор жіночий
20. Шевченко-Лисенко: „Менї однаково", сольо .... п. Дмитро Атаманець, діриґент хорів з Гамтрамк
21. Шевченко-Воробкевич: „Ой чого ти почорніло" .... хор мішаний

Діриґент хору п. Андрій Стисловський.

На сей концерт отсим запрошуємо всіх Українців міста Дітройт. Покажіть, що вам дорога память Мученика-Поета за волю України. Він самий просить нас о те:

„І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте помянути
Не злим, тихим словом".

51-56

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДО В НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

Українське тов. „Вільні Козаки міста Львова" в Ню Йорку відділ 143 У. Н. Союза

отсим запрошуе тутешних і позамісцевих Українців на сьвято

ПОСЬВЯЧЕНЯ ПРАПОРА

— котре відбудеть ся —

в суботу, дня 11-го мая 1918 р.

о 5-ій годині пополудни в гр.-кат. церкві св. Юрія в Ню Йорку.

О годині 4.30 пополудни зберуть ся запрошені товариства в „Народнім Домі" і відси пійдуть походом до церкви на посьвячене прапора. З церкви вернуть походом до галї і там відбудуть ся сьвяточні привіти товариств. По привітах наступить о годині 6-ій пополудни

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ І БАЛЬ СПОЛУЧЕНИЙ З ТОВАРИСЬКИМИ ЗАБАВИ

в концертовій гали „Укр. Нар. Дому" 217-19 Іст 6-та улиця, Ню Йорк, Н. Й.

Музика тов. Лисенка. Український хор під управою п. М. Гундича

Тов., котрі прийдуть походом на посьвячене прапора, мають вступ на концерт вільний

ВСТУП З ҐЕТЧЕКОМ 35 ЦЕНТІВ.

Товариство „Вільні Козаки Міста Львова" принимає нових членів без вступного. Хто схоче з сеї нагоди скористати, нехай зголосить ся на концерті у секретаря або предсїдателя по близші інформації. Місячна вкладка до товариства є 45 центів. Товариство виплачує в разі недуги 6 долярів тижневої запомоги і 100 долярів посмертного. Дівчата платять по 35 центів місячної вкладки і дістають 5 долярів тижневої запомоги і 100 долярів посмертного. 53-56

Просимо Шановну Громаду прибути численно на наше сьвято та сим доказати, що ми вже зрозуміли клич „В лучности сила", та місто підпирати ворожі нам приватні галї помочи своїй власній хаті, місто бавитись в чужих домах, забавлятись зі своїми людьми в своїм Народнім Домі, та причинити ся для добра свого народа.

КОМІТЕТ.

Тікети до набутя: У тов. А. Крича, 110 Іст 3-та ул., в „Народнім Домі" при касі в день посьвяченя і в Українській Друкарській і Видавничій Спілці, 19 Іст 7-ма ул. Ню Йорк, Н. Й.

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ ПОМОЧІ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ СЕЛА УВСЄ

повіт Підгайці, відбудеть ся

В СУБОТУ, ДНЯ 11-го МАЯ С. Р.

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

в „Liberty Hall", 257-263 E. Houston St., New York.

Початок точно о год. 7-мій вечер. Вступ 25 центів.

Музика Товариства „Поморяни" в Ню Йорку.

Поважана Громадо!

Від року виселенці села Увсє, Підгаєцького повіта, перебуваючі в Ню Йорку, Стейпелтон, Брукліні і Пасейку, завязали комітет несеня помочи потерпівшим від війни їх односельчанам. Сей комітет до сего часу збирав жертви тільки між виселенцями рідного села місячними вкладками і добровільними жертвами та хотячи прийти з більшою помочию потерпівшим устроює сей баль і просить Поважаних нюйорських громадян прибути на наш баль і тим помочи нам зібрати підмогу потерпівшим нашим братам.

Думаємо, що Поважана Громада прибуде численно на сю забаву і сим утре неодну слезу бідним вдовам і сиротам знищеного війною села, а комітет постарає ся, щоб забава випала як найкрасше.

55-56 КОМІТЕТ.

Родимці! Читайте „Свободу" і приєднуйте для неї якнайбільше передплатників.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Визначний соціяліст заповідає розлом в партії.

Вісти з Шікаґо, що іллінойська стейтова конвенція американської соціялістичної партії одобрила сайнтлуйську плятформу з мая 1917 року, яка противить ся участи Америки у війні і жадає безпроволочного повороту американських війск з Франції, викликали велике заінтересоване між соціялістами в инших стейтах. Головно заінтересували ся сею вісткою нюйорські соціялісти, які на 29—30. червня б. р. скликують свою конвенцію і раді би вже наперед знати, яку позицію займе ся конвенція супроти війни. — Один визначний в рядах соціялістичної партії член, який одобрює воєнну політику президента Злучених Держав, заявив представникам часописий, що вже тепер є ознаки, що многі соціялісти по цілій державі є невдоволені із сайнтлуйської плятформи і зажадають правдоподібно ревізії воєнної програми партії. Тепер вже наспів той час, що національна справа грає головну ролю у поглядах соціялістичних ґруп супроти війни. Соціялісти, які родили ся у Злучених Державах, є за піддержуванєм позиції президента Вілсона. Чеські і фінські соціялісти є проти Німеччини і за війною. Невдоволенє із противоєнного становища соціялістичної партії видно ще й із сього, що кілька місяців тому партія числила 85.000 членів, а тепер лише 66.000.

Конвенція У. П. Р. О. відложена.

Як повідомляють „Гайдамаки", орґан Української Поступово-Робітничої Орґанізації в Америці, звичайну конвенцію сеї орґанізації, маючу відбутись в маю 1918 року, відложено за ініціятивою головного уряду і за одобренєм загалу членів сеї орґанізації. Головний уряд запроєктував відложенє конвенції і піддав сю справу під рішенє загалу своїх членів. По обчисленю голосів виказало ся, що більшість, і то абсолютна більшість членів орґанізації одобрила проєкт головного уряду. Конвенція У. П. Р. О. має відбутись в сім році чотири місяці по закінченю війни; коли ж однак війна в сім році не скінчить ся, то конвенція відбудеть ся певно в маю 1919 року.

Траґедія залюбленого.

В нюйорськім шпитали Белвю находить ся Гари С. Каттер, богатий власлитель копалень угля в Бот, Монтана. Каттер лежить тяжко хорий, бо його твар порізана ножем. Так тяжко покалічити мав його Волтер Гавторн, богатий купець з полудня, який хвилево замешкав з жінкою у Ню Йорку. Поліцай, який перервав бійку між Гавторном і Каттером, оповідає про сю бійку так: Се було около години пятої рано. Я був на 79 улици недалеко Вест Енд евеню, коли нараз почув страшний крик і голосний клич о поміч. Я зараз подав ся в сторону, відки чув просьбу о ратунок. Чим довше я йшов, тим тихше, але виразнійше я чув крик. Нараз я побачив трох людий; одну женщину і двох мущин. Мущини термосились за барки, а женщина стояла недалеко них і плакала. Коли я зблизив ся до них, я побачив, як одному з них тече цюркотом кров з твари. Я довго силував ся їх розлучити, що вкінци мені вдало ся. — Зараз сей поліцай покликав ратункову стацію, яка приїхала забрати покаліченого, котрим був Каттер. Женщина, яка стояла і плакала підчас того, як оба мущини били ся, приступила до поліцая і просила дати для раненого найліпшого лікаря, який є в Ню Йорку. Каттера забрано до шпиталю, а Гавторна до арешту. — Поліційні протоколи говорять про всі три інтересовані особи слідуюче. Тому 15 літ Каттер, Гавторн і женщина, яка є нині жінкою Гавторна, жили в Нешвіл, Тенесі. Каттер і Гавторн старали ся оба о руку красної женщини, але Каттер був бідний і не міг видержати конкуренції свого противника Гавторна. Гавторн оженив ся з тою красавицею, а Каттер з жалю виїхав з міста і поїхав на захід, де за якийсь час став одним з найбогатших власлителів копалень угля в Монтані. Два місяці тому він прибув до Ню Йорку, де стрінув улюблену женщину, тепер жінку Гавторна. Гавторн купець і в дома рідко перебував. Минувшого четверга в полудне він зателефонував до жінки, що прийде на обід, але жінка казала, щоби не приходив, бо вона не має часу приготовити його. Гавторн послухав жінки і крім того взяв собі в неї дозвіл через два-три дні не приходити до дому. Але сього „авту" не використав і вечером прийшов до дому, де на своє здивоване жінки не застав. Сів на вступі і чекав. Чекає одну годину, дві, три, ба вже північ і по півночи, а жінки нема. Аж над раном він побачив, що до його мешканя зближає ся дві особи; мущина і женщина. Він зараз спізнав свою жінку і свого родинного ворога Каттера; богато не думав, лише з ножем скочив до Каттера і в шаленій злости покалічив йому твар...

До Українців в Джерзи Сіти.

В неділю, 12. мая о годині 7. вечером відбудеть ся в публичній школі ч. 16. на розі улиць Вашінґтон і Сусекс в Джерзи Сіти великий патріотичний мітинґ мешканців долини міста. В сім мітинґу возьмуть участь також і джерзисітські Українці. Місцевий український хор під управою п. Михайла Климка буде співати відповідні українські і англійські пісні. На сім мітинґу буде промовляти спеціяльний представник з Вашінґтону і представителі усіх народностий долини міста. В імени Українців буде промовляти місцевий парох о. Ал. Улицький. Від Українського Народного Союза виголосить промову його предсідатель п. К. Кирчів, а в імени місцевих братств і товариств п. Ст. Милянович.

Провідником мітинґу буде предсідатель місцевих шкіл п. Снайдер, котрий враз з Miss Bradford з Whitier House занняв ся головно зааранжованєм сього мітинґу і враз із прочими членами комітету доложив усіх старань, щоби ся маніфестація патріотична випала як найкрасше і найвеличавійше. Обовязком наших людий і хвальних товариств є явитись громадно і на час на місце зборів. Там маємо заявити наші чувства і нашу льояльність супроти Злучених Держав. Також мусимо приготовити все потрібне до аґітації за Червоним Хрестом, яка почнеть ся в тижни, почавши від неділі (19. мая б. р.). Спільна справа помочи до осягненя побіди у війні мусить зєднати нас всіх без ріжниці. Тож не забудьте, Дорогі Родимці, і явіть ся всі громадно на сі збори. Сього вимагає наш обовязок і наша честь. Нехай не забракне там і патріотичного нашого жіноцтва, котре в справі Червоного Хреста може найбільше зробити, розвинувши свою живу і корисну діяльність. Вступ для дітий на збори заборонений. — Комітет.

Тиждень Червоного Хреста.

Президент Вілсон оголосив проклямацію до американських народів в справі тижня Червоного Хреста, який початеть ся в неділю (19. мая б. р.); в тім тижни мають ся зібрати 100,000.000 долярів на другий воєнний фонд.

Будуче затьмінє сонця.

В суботу (8. червня 1918 року) пополудни у Злучених Державах наступить цілковите затьмінє сонця, котре буде належати до найбільших затьмінь XX. столітя. Такого затьміня сонця Злучені Держави не будуть бачити скорше аж 21. серпня 2017 року. — Правдоподібно кождий з читачів бачив вже цілковите затьмінє місяця але таких людий, які бачили би цілковите затьмінє сонця, є дуже мало. Цілковите затьмінє місяця можна бачити частійше, бо тінь землі є так велика, що затьмінє можуть бачити майже всі мешканці тої півкулі, котра є по нічній стороні, і тому, що цілковите затьмінє місяця триває дві години. При затьміню сонця стовп тіни не все спадає аж до поверхні землі, а коли і спадає, то обіймає лише малий пас землі, з котрого не можна бачити затьміня. Сей пас є широкий пересічно на 60 миль, а довгий на 8.000 миль. Тому затьмінє сонця можуть бачити лише ті, які мешкають на згаданім пасі і то найдовше через вісім мінут, бо тінь переходить сим пасом з нечуваною скоростию. Деколи затьмінє сонця можна бачити лише через пів мінути. Коли узглянимо сей факт, що пас тіни цілковитого затьміня сонця переходить звичайно через океани, дикі і тропічні краї пустині або незаселені ледоваті краї, тоді зрозуміємо, чому так мало людий має нагоду бачити се незвичайне явище неба. Обсервація цілковитого затьміня сонця має так велике значінє наукове, що астрономи виїзджають часто на віддалене кількох тисяч миль до ріжних частий сьвіта, забираючи зі собою фотоґрафічні і спектроскопічні прилади в тій надії, що тих кілька дорогих моментів використають для своїх наукових дослідів. Переконано ся, що сонце є окружене верствами ріжних ґазів, до певного степеня незалежних від себе, і що ті ґази творять ріжного виду плями на поверхні сонця. Усі ті явища можна бачити підчас затьміня сонця, коли щезають осліпляючі сонящні лучі. Астрономи хочуть конче довідатись, якого рода є ті ґази, які окружають сонце, і мають надію, що при сім власне затьміню, яке наступить 8. червня, вони будуть могли означити характер тих ґазів. Майже всі астрономічні обсерваторії у Злучених Державах поробили вже приготованя до висилки експедиций до тих місцевостий, де буде видне цілковите затьмінє сонця. Також парлямент узнав наукове значінє, яке може мати обсервація сього затьміня, і призначив певну суму гроший на покритє коштів експедиції обсерваторії американської маринарки. — Пас цілковитого затьміня сонця перейде цілі Злучені Держави в полудневo-східнім напрямі, почавши від стейту Вашінґтон аж до Фльориди. Затьмінє можна буде бачити пополудни у:

Бейкер Сіти, Ореґон	о год. 3.05
Покательо, Айдаго	о год. 4.15
Денвер, Кольорадо	о год. 4.23
Ґутрі, Оклагома,	о год. 5.32
на ріці Місісіпі	о год. 5.37
на побережу Фльориди	о год. 6.42

Затьмінє перебіжить цілий пас від стейту Вашінґтон аж до Фльориди, отже простір 2.750 миль, протягом 47 мінут. Частинне затьмінє буде видне майже у всіх стейтах, але чим близше означеного пасу хто мешкає, тим виразнійше буде міг бачити затьмінє. В стейті Вашінґтон ширина пасу буде виносити 65 миль і чим дальше, тим меньшою буде ширина, яка у Фльориді буде виносити заледви 40 миль. З того виходить, що найкориснійші обсерваційні позиції будуть у західних стейтах, іменно: Вашінґтон, Ореґон, Айдаго і Кольорадо. Обсервації однак переведеть ся на цілім пасі, почавши від Великого аж до Атлянтійського океану, бо може лучити ся, що в деяких стейтах буде непоґода або дощ, котрий богато пошкодив би астрономам. Астрономічні експедиції будуть получені між собою телеґрафом. Коли астрономи на заході підчас затьміня завважать якесь надзвичайне явище, тоді подадуть вістку дальшим стаціям, аби вони передовсім на дане явище звертали бачну увагу. В той сам спосіб думано поступити підчас затьміня в 1878 році, але в наслідок перерваня електричної струї намір не удав ся.

58 меньших і більших фабричних заводів, де виливають мідяні і зелізні артикули, у Шікаґо, замкнено, бо 2.000 робітників вийшло на страйк. Вони жадають підвишки платні з $5.25 на $6.00 денно.

АФОРИЗМИ.

Женщини говорять більше ніж мущини, але останні скажуть більше.

* * *

Дух говорить, але дуже мало людий розуміє мертву мову.

* * *

Подорожний чоловік, який все оглядаєсь назад себе, є склонний повертати назад тою самою дорогою.

* * *

Слів деколи уживаєть ся для висказаня ідей, а деколи для висказаня їх бажаня.

* * *

Не говори про славу чоловікови, яку має велику родину, а його діти умирають з голоду.

* * *

Коли дурний не розуміє мудрого, тоді називає його (мудрого) ідіотом.

* * *

Бідна жінка, яка думає, що її чоловік знає, як варити, заслугує на симпатію.

* * *

Навіть дівчину, котра не любить, аби її хлопець цілував, можеш розлостити, коли не хочеш її поцілувати.

* * *

Коли думаєш, що всі твої чувства вже вичерпані, замов собі їх другий наклад...

* * *

Многі люди дістають від сьвіта більше ніж самі бажають, але більшість є таких, котрих щедра рука божа оминає...

* * *

Чим меньше чоловік знає, тим меньше можна його переконати, що він знає.

* * *

Мачоха є звичайно ліпшим лікарством для хорої в ліжку дитини ніж властива медицина.

* * *

Деколи пересічний чоловік не може зрозуміти, що золоті дні минули, як лиш лице змарніло.

* * *

Коли хлопець попаде в горячку, то мудра дівчина повинна його вивести на зимний вітер...

* * *

Коротко-зрячі люди є звичайно вузкими обсерваторами.